

Valtionavustuksen hakeminen Barnahus-hankkeelle vuodelle 2024

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 27.11.2023 § 285
4594/00.02.01/2023

Valmistelija kehittämisspällikkö Tuija Tuorila, muutosjohtaja Eija Kellokoski-Kari

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti ajalla 2.10.-31.10.2023 haettavaksi valtionavustusta Lastenasiointalo-mallin (Barnahus-malli) jatkokehittämiseen ja valtakunnallistamiseen. Avustuksen tarkoituksena on kattaa kustannuksia, jotka kertyvät lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan ehkäisyyn, tunnistamiseen, tutkimiseen sekä uhrien hoidon koordinaatiosta ja palvelujen kehittämisestä. Barnahus-hanketta on toteutettu jo vuosina 2019–2023 eri puolilla Suomea alueellisilla kehittämishankkeilla yliopistosairaaloiden yhteistoiminta-alueilla (myös Keski-Pohjanmaalla), joilla on lakisääteinen velvoite lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten ja fyysisen väkivallan tutkimiseen. Avustuksen mukaista toimintaa toteutetaan lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisissa tai oikeuspsykologisissa yksiköissä yliopistollisissa sairaanhoitopiireissä ja vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueilla.

Barnahus-mallissa korostetaan ensisijaisesti lapsen etua, selvitetään moniammatillisesti seksuaali- tai pahoinpitelyrikoksen uhriksi epäillyn lapsen ja nuoren asiaa lapsiystävällisessä ympäristössä ja huolehditaan lapsen turvallisesta kasvusta ja kehityksestä monialaisen yhteistyön avulla. Barnahus-toiminnan kehittäminen kytkeytyy vahvasti hyvinvointialueiden palveluihin, erityisesti lastensuojeluun, terveydenhuoltoon sekä väkivaltatyön koordinaatioon.

Hankkeessa jalkautetaan viranomaisyhteistyön muotoja väkivaltaepäilyjen selvitysvaiheeseen (ns. LASTA-seula-malli), kehitetään palveluketjuja vahvistamalla vaativan erityistason (lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian ja -psykologian yksiköt) ja erityistason palveluiden konsultaatiotoimintaa perustasolle sekä levitetään väkivaltaa kohdanneen lapsen ja nuoren näyttöön pohjautuvia arvioinnin, tuen ja hoidon malleja hyvinvointialueille. Toimien avulla vahvistetaan lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa selvitteleviä, suojelullisia ja terapeuttisia palveluja.

Kyseessä on valtakunnallinen hanke, jota valvoo sosiaali- ja terveysministeriö sekä koordinoi terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Hakijat muodostavat toiminnallisen yhteistyöverkoston, ja mallia kehitetään tiiviisti tämän verkoston eri toimijoiden kesken. Toimintamallit on suunnitellaan vastaamaan kunkin alueen tarpeita, kuitenkin niin, että yhteisesti sovitut ja kansalliset linjaukset toteutuvat.

Barnahus-hankkeen Pohjois-Suomen yhteistyöalueen tavoitteena ovat:

- Tavoite 1: Barnahus-toiminnan koordinaation rakenteet ovat toimivat paikallisesti ja kansallisesti
- Tavoite 2: Esitutkinta ja haastattelu tukevat rikosprosessien joutuisaa etenemistä
- Tavoite 3: Fyysisen terveyden tutkiminen kehittyä osana Barnahus-toimintaa
- Tavoite 4: Lapsen suojelua vahvistaa ammattilaisten väkivaltatyön osaaminen ja yhteistyö
- Tavoite 5: Psyykinen tuki on oikea-aikaista ja perustuu tutkitusti vaikuttaviin menetelmiin.

Hankeavustuksen hakijana on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue ja avustusta on haettu ajalle: 1.1.2024 – 31.12.2024. Haettu avustus on yhteensä 543 515 euroa € (avustuksen osuus 100 %):

Avustuksen jako, hakija ja siirron saajat (aikaisemmin osatoteuttajat):

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue 325 067 € (hakija)
- Kainuun hyvinvointialue 73 558 € (siirron saaja)
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue 74 917 € (siirron saaja)
- Lapin hyvinvointialue 74 917 € (siirron saaja).

Positiivisen rahoituspäätöksen jälkeen kukin siirron saaja vastaa siitä, että käyttää valtionavustusta valtionavustuslain (688/2001), hankesuunnitelman, valtionavustuspäätöksen ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön (STM) ohjeiden mukaan.

Päätösesitys

Aluehallitus

1. hyväksyy osallistumisen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hakemaan Pohjoisen yhteistyöalueen laajuiseen Barnahus-kehittämishankkeeseen hankesuunnitelman ja budjetin mukaisesti mahdollisena myönteiselle rahoituspäätökselle ja
2. hyväksyy Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen osallistumisen siirron saajana hankkeen toteuttamiseen Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Päätös

Aluehallitus päätti kohdat 1.-2. päätösesityksen mukaisesti.